

Становище

на акад. проф. дгмн Тодор Николов
член на Научното жури по конкурса за **доц. д-р Камен Нам**, кандидат за академичната длъжност „професор“, по научната специалност 01.08.01. „Физическа география и ландшафтознание“ (Природна география, Ланшафтна екология, Глобална екология) в Геолого-географския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ бр. 55/04.07.2014 г.

На обявения от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ конкурс за академичната длъжност „професор“, по научната специалност 01.08.01. „Физическа география и ландшафтознание“ (Природна география, Ланшафтна екология, Глобална екология) в Геолого-географския факултет (ДВ бр. 55/04.07.2014 г.) се е явил един кандидат доц. д-р Камен Нам.

Камен Нам е роден на 28.11.1957 г. в гр. София. Завършил е Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1983 г. с квалификация – географ, физикогеограф, ландшафтовед с опазване на околната среда, втора специалност – история. В периода 1986-1990 г. е докторант в Ленинградския университет, където разработва дисертация за образователна и научна степен „доктор“ на тема „Сравнителный анализ антропогенных изменений ландшафтов на территории Северо-Западной Болгарии“, защитена успешно през 1990 г. В периода 1991 – 2004 г. е асистент, а през 2004 г. е избран за доцент в ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

Трябва да отбележа, че в европейския формат на CV (стр. 1-2) Камен Нам неправилно и неоснователно трикратно е отбелязал, че е „доктор на географските науки“. В „Справка за съответствие“ (т. 2) е записано, че е „доктор на географските науки“. В последната страница на корицата на книгата „Живот и вселена“ също е отбелязано, че той е „доктор на науките“!

Основните научни интереси на доц. Камен Нам са свързани с природната география, ландшафтна екология, природни катастрофи и рискове, геоекологичен мониторинг и др. В документите си той е записал, че сред научните му интереси са и глобалната екология, геоекология и сугурност и др. Безспорно той има изследвания и постижения в първите четири направления, отбелязани по-горе, но що се отнася до глобалната екология К. Нам няма резултати, които да заслужават отбелязване. В другото ново направление „Геоекология и сигурност“ той трасира важни стъпки в изследването на тази интересна област на знанието, но в това направление е пристъпил с твърде много теоретизации. Напр. в гл. втора „Мегасистемата „Човек-Природа“ като среда на сигурност“ на книгата „Геология и сигурност“ (№ 31, 2014, стр. 43) К. Нам отделя впечатляващо място за негова любима тема – ентропията, отбелязвайки следното:

„Ентропията в системата не може да намалява... Законът за нарастването на ентропията е фундаментално условие за развитието на видовете от генетично до макрониво (! - ТН). По смисъл на последното, то с увереност можем да визираме не само различните антропогенни ландшафти, но и мегасистемата „човек-природа“ в нейните планетарни

„владения“. *Що се отнася до разширяването на найния обхват, то е във връзка със Закона за закономерното допълване на пространството и пространствено-темпоралното статукво на природните системи*“ и т.н. и др. п. Ще си позволя да кажа само: „думи...думи“. Посочената книга е представена от кандидата като монография в обем 427 стр. (прил. „Списък на публикациите предложени за рецензиране“ (№ 31), а фактически тя е 206 стр.

Доц. Камен Нам е представил за участие в конкурса списък на „публикациите предложени за рецензиране“, който съдържа общо 57 заглавия, от които 29 са от списъка за доцентурата, 28 са за участие в настоящия конкурс за академичната длъжност „професор“, в т.ч. монографии – 2 (31, 32), учебници – 1 (30), научни статии – 4 (33, 34, 36, 39), от които една под печат (36), статии в сборници от (местни и национални) конференции – 8 (35, 37, 38, 40-42, 45-46), от които три под печат (37, 45, 46)¹; доклади – 7 (40-46); научно-приложни и методически разработки – 3 (47-49), научно-популярни публикации – 4 (50-43); учебни програми/учебни пособия – 4 (54-57). Книгата, представена като монография под № 32 – „Живот и Вселена“ е по-същество научно-популярна. От статиите и докладите 13 са самостоятелни (на български език) и 1 – в съавторство (на английски език). Всички са публикувани в България. Няма статии в чуждестранни списания и доклади от научни форуми в чужбина. Не приемам за оценка записките от раздел „Научно-приложни и методически разработки“, тъй като това са непубликувани архивни материали.

Обща характеристика на научната и научно-приложната дейност на кандидата

Доц. д-р Камен Нам има очертана тематика и приноси в областта на природната география, ландшафтна екология, природни катастрофи и рискове, геоекологичен мониторинг и др. В отделен документ той ги е разделил в две категории: теоретични приноси и практико-приложни приноси. Не съм уверен, че кандидатът има теоретични приноси, защото неговите публикации са само на български език и досега няма отзиви или цитати, че това са оригинални приноси в науката. Специално ще отбележа неоснователните претенции на кандидата за теоретични приноси, свързани със: „Синтезирано (е) ново знание за ентропийната същност на човешката цивилизация и връзката ѝ с глобалната сигурност“ (публикации с номерация от общия списък: № 31, 32, 34, 37, 45), както и за развитието на „хипотезата за ентропията като фактор за появата и развитието на интелигентни технологични цивилизации (т. нар. „Ентропийна хипотеза“). Известно е, че понятието "ентропия" е въведено за първи път през 1865 г. от немския учен Рудолф Клаузиус и се използва широко във физиката и философията. Специално във физиката ентропията е мярка за безпорядъка (хаоса) в една термодинамична система. Тази мярка се отчита чрез формули, а не с думи. По-скоро бих представил неговите приноси в три групи: 1. Приноси, свързани с обогатяване и допълване на съществуващи знания; 2. Приложни приноси; 3. Популяризации на научни знания.

Във всички трудове на доц. К. Нам се съдържат нови факти, нови подходи и нови интерпретации на конкретни проблеми в изследваните

¹ За статиите, които са под печат не е представен документ, че са рецензирани и приети.

области, които обогатяват съществуващите знания – например: № № 30, 37, 38, 42-44, 46, 48), също важни приложни приноси: №№ 49, 50). Той успешно е очертал ареали на обитание (антропогенни и антропогенизирани ландшафти) с подчертано високо ниво на риск от протичането на катастрофални природни явления (№№ 35, 37, 45, 36, 39, 40).

Доц. К. Нам има успехи в популяризирането на научните знания (№№ 51-53).

Разпознаваемост в научното пространство

Известността на всеки учен зависи от разпространението и популярността на неговите публикации. Кандидатът е представил справка за цитиранията, която не е много ясна. Но даже да приемем, че той има 58 цитирания само от български автори, то това е под средното ниво за претендентите за академичната длъжност „професор“ в областта на географските науки. Не е ясно какво и как е цитирано в „Сводный каталог библиотек России“, а също в „Google Scholar, Google Book, Google Web“. Лично аз, за съжаление, не можах да намеря в специализираните Интернет-търсачки цитирания на трудове на доц. К. Нам в реферирани издания.

Мисля, че доц. Камен Нам губи с постепенното си отдалечаване от основното си научно направление природната география и ландшафтната екология, отивайки към актуалното, но в много случаи спекулативно направление „екология и сигурност“, в което конкретните научни факти избледняват пред лозунга: „светът е пред глобална екокатастрофа“. Действително има такава заплаха, но науката трябва да се бори срещу заплахите чрез конкретни знания, а не чрез насаждане на страх под лозунга „ентропията ще ни унищожи“. Защото заплахата над нашата планета идва от неразумните действия на разумния човек – *Homo sapiens*, а ентропията е само мярката за хаоса, който човек създава в собствения си дом – планетата Земя.

Преподавателската работа на доц. К. Нам може да се оцени като положителна, за което са показателни редицата курсове, чиито титуляр е той в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, а също в УНСС и др. За периода 1989 – 2014 г. (25 г.) доц.д-р Камен Нам е ръководител на 10 дипломанти, от които 7 към Катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда“ (ГГФ, СУ) и 3 – към Катедра „Международни отношения и политика“ (МО, УНСС). Освен това той е научен консултант на две успешно защитени дисертации за обр. и научна степен „доктор“ към катедра „Международни отношения“ – УНСС и на една – с предстояща защита към същата катедра (м. май 2015 г.).

След направения основен преглед на представените материали по конкурса за академичната длъжност „професор“ оставам с впечатлението, че доц. д-р Камен Нам не е най-силният кандидат в този конкурс. Липсват му признати оригинални научни приноси, тематиката му е актуална, но твърде раздробена, а стилът на основните му работи е по-скоро публицистичен, отколкото научен. В постановката на темата на отделните публикации виждам логичен подход и актуални идеи, което показва, че доц. К. Нам има широк

научен поглед и способност да вижда значими научни проблеми. Често пъти обаче при реализацията той затъва в прекалени теоретизации по странични въпроси, които не винаги са свързани пряко с избраната конкретна тема.

При участието си в този конкурс доц. д-р Камен Нам покрива основни критерии за учебна и научноизследователска дейност от изискванията на Геолого-географския факултет – раздел IV. Професор (тт. 1 и 2), но не отговаря на три от допълнителните препоръчителни критерии, посочени като а), б) и в) от „Препоръчителните критерии“ на факултета. Те засягат изискванията за публикации в специализирани издания, реферирани в ISI Web of Knowledge or Scopus, както и цитати в издания с импакт фактор.

Въз основа на анализа на представените материали смятам, че доц. д-р Камен Нам се представя на средно ниво в този конкурс с постижения в областта на природната география, ландшафтната екология, опасни и рискови природни процеси, както и първи стъпки по проблемите на връзките между екологията и сигурността. Очевидно той има афинитет към преподавателската работа, за която свидетелстват разработените разнообразни учебни програми по различни дисциплини.

Трябва да отбележа, че съм силно затруднен да формулирам окончателното си становище. Причината е, че при оформянето на това становище съм се ръководил от общоприети (и задължителни) критерии за оценка на един учен – работа в актуални научни направления, оригинални научни и научно-приложни приноси, признато присъствие в научния свят чрез публикации в издания с импакт фактор и доказано чрез цитиранията на научните трудове на кандидата. Не ми изглежда в реда на нещата в конкурс за професор в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ да участва кандидат, който няма нито една публикация в чужбина и всичките работи на който (с изключение на една – колективна) са на български език.

В заключение, като отчитам отбелязано по-горе за научната и преподавателската дейност на доц. д-р Камен Нам и неговото представяне в този конкурс се въздържам да препоръчам на уважаемото Научно жури да гласува предложение за избирането на доц. д-р Камен Нам за академичната длъжност „професор“ по научната специалност 01.08.01. „Физическа география и ландшафтознание“ (Природна география, Ланшафтна екология, Глобална екология) в ГГГФ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

12.11.2014 г.

Представил:

Акад. проф. Тодор Николов, дгмн